

його ідей. Хоча в цілому процес оформлення ОУН завершився, як відомо, наприкінці 20-х рр. ХХ ст., але ж уся підготовча робота припадає якраз на те десятиліття, коли українські політемігранти перебували в стані болісних пошуків виходу з глухого кута, куди загнала їх немилосердна історія. Думається, що й Є.Коновалець міг би посісти місце серед визначних діячів еміграції, не тільки як автор цікавих мемуарів. До даного дослідження, з огляду на те, що сюжетні лінії охоплюють чимало країн світу, було б дуже доречним додати географічний покажчик. Подекуди в тексті зустрічаються повтори. Так, біографічні дані О.Андрієвського викладено двічі - на с. 391 та 396 - 397.

Проте ці зауваження ні в якому разі не применшують академічне та практичне значення дослідження В.Піскун. Її монографія відповідає всім вимогам, які висуваються до наукових робіт з історії і, безумовно, буде помічена та відзначена в колах науковців, викладачів гуманітарних та суспільних дисциплін.

Насамкінець хотілося б ще раз наголосити на одному аспекті нового дослідження про долю та політичний вибір української діаспори. Варто знову і знову звертатися до вузлових моментів порівняно недавнього минулого, щоб накопичувалася в суспільстві критична маса негативного ставлення до позірно легких та простих шляхів розв'язання злободенних питань сучасності. Долі численних діячів Української революції, так переконливо й історично достовірно відтворені у книжці В.Піскун, можуть багато чого навчити вдумливого читача, стати своєрідною лоцією у розбурханому морі політичного життя сучасної України.

** Тут і далі посилання на монографію В.Піскун.*

**Борис Апрощенко,
Володимир Коваленко**

ІСТОРІЯ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ ПИШЕТЬСЯ ВЖЕ ЗАРАЗ

Рецензія на монографію Бородіна Є. І. Історія формування державної молодіжної політики в Україні (1991 - 2004 рр.) - Дніпропетровськ: Герда, 2006. - 472 с.

Ми звикли до того, що історія - це щось далеке від нас і нашого часу, що її творили і про неї писали наші батьки і діди. Але це не так. Історія - це не тільки вчорашній день, а й мить, хвилинка, година, яку ми щойно прожили. Історію ми творимо зараз, вона твориться навіть тоді, коли пишуться ці рядки.

Що саме спонукало на такі роздуми? Сучасне покоління українців, яким пощастило жити і працювати в ці роки, чомусь не завжди розуміє, настільки в історичний час ми народилися на світ. На карті Європи виникла нова Українська держава, формується її внутрішня й зовнішня політика, багато людей у світі вперше у своєму житті побачили красиву й мелодійну назву «Україна» на карті світу. Про цей час, суперечливий і драматичний, сповнений великими здобутками й прорахунками, який за своєю важливістю для наступних поколінь українців є великим, важливим і цікавим, писатимуть майбутні історики та суспільствознавці. А самі дискусії з розвитку Української держави, створеної 1991 року, нічим не поступатимуться сучасним дискусіям навколо Київської Русі, держави Богдана Хмельницького, Центральної Ради чи Української держави гетьмана П. Скоропадського.

Вочевидь, передбачаючи важливість подій, що зараз відбуваються і є сучасними нам, історики не втрачають марно час, а сміливо беруться за дослідження того, що відбувається навколо. Особливо цікавими виявляються історичні дослідження, написані самими учасниками сучасного політичного буття незалежної України. І не важливо, чи стояла людина біля керма держави, працювала в гирлі прийняття важливих державних рішень, чи брала участь у державному житті країни на регіональному рівні.

Під кутом наших попередніх думок варто звернути увагу й на щойно надруковану монографію дніпропетровського історика Євгенія Бородіна «Історія формування державної молодіжної політики в Україні (1991 - 2004 рр.)». Її поява - цікаве історіографічне явище. По-перше, вона ще раз доводить, що навіть наше недавнє історичне минуле справедливо може бути об'єктом сучасних ґрунтовних історичних досліджень. По-друге, до історичних досліджень активно залучаються люди, які, власне, й стояли біля джерел незалежної України, покоління, сучасне нам і добре нам знайоме.

Монографія Є. І. Бородіна має чіткий і зумовлений назвою зміст, об'єкт і предмет. Метою роботи є здійснення наукової реконструкції історії формування державної молодіжної політики, узагальнення та осмислення історичного досвіду для розкриття основного змісту та особливостей цього процесу. Хоча реальні результати дослідницької діяльності автора, як доводить текст книги, нерідко виходять і за межі цієї мети.

Після помаранчевої революції 2004 р. ми чомусь знову наступили на вже топтани нами граблі - почали з приводом і без нього вже вкотре критикувати попередників, які були при владі «колись», тобто вчора. Але розглядаючи величезну кількість указів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, інших центральних органів державної виконавчої влади, розроблених і впроваджених минулою владою, складеться думка, що ми знову занадто критичні до попередників. Але зміст монографії свідчить, що не лише концептуальні, а й законодавчо-нормативні підвалини державної молодіжної політики були закладені ще тоді, у перші роки існування молодого Української держави, і до першого її десятиліття ця політика була вже в цілому сформована і довела свою ефективність.

Стиль і мова видання зрозумілі й доступні - і це ще один плюс авторові. Публіцистична манера письма Є.І. Бородіна, яка час від часу простежується в дослідженні, лише підкреслює гостроту певних сюжетів, показує, в яких, часом драматичних, умовах народжувалася молодіжна політика нової держави. Цікаві факти, нові документи, використані у монографії, вдало поєднуються з глибокими й аргументованими узагальненнями та висновками автора. Високий рівень репрезентативності документів, прискіпливий архівний пошук, значна кількість вперше залучених до наукового обігу документів лише підкреслюють наукову вагу видання.

Автор не оминає і видатних діячів перших років української незалежності: президенти, керівники Верховної Ради України, урядів, народні депутати, міністри... Виправданам, з нашої точки зору, є доданий наприкінці монографії іменний покажчик. Лише оглянувши його, можна збагнути, яка величезна кількість особистостей мала відношення до історії молодіжної політики в Україні лише за неповні 15 років, про які, власне, йдеться у дослідженні. Оцінюється не лише участь тієї чи іншої людини у вирішенні питань української молоді, а й конкретний її внесок у загальну державницьку справу. Зауважимо, що сам Є. І. Бородін багато років свого життя відав молодіжному руху та молодіжній роботі на Дніпропетровщині, очолював управління у справах сім'ї та молоді Дніпропетровської облдержадміністрації (1998 - 2002 рр.), входив до наглядової ради Фонду молодіжного житлового будівництва, був радником міністра у справах сім'ї та молоді, науковим консультантом комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму, паралельно виявляючи до молодіжної політики й чисто науковий інтерес. Ним було здійснено науково-аналітичне супроводження діяльності обласних управлінь шляхом видання понад 10 збірок освітнього характеру. Зокрема, збірки нормативно-правових актів «Державна молодіжна політика в Україні» за період 2001 - 2005 рр., інформаційно-аналітичний посібник з питань розробки регіональної програми «Молодь», практичний посібник з питань державної підтримки молоді тощо. Також побачили світ словник термінів нормативно-правових актів «Державна молодіжна політика в Україні», що вийшов у трьох виданнях, доповнений та перероблений; довідник термінів та понять законодавства «Державна молодіжна політика в Україні». Є.І. Бородін постійно виступає співавтором щорічної доповіді Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні.

З багатьма людьми, згаданими в монографії, Є. І. Бородін знайомий особисто. Ці обставини призвели до того, що до наших рук потрапило цікаве, можна сказати, унікальне наукове дослідження, автор якого брав безпосередню участь в описаних ним же подіях. Це допомогло дослідникові не лише йти за документами, коментувати й

аналізувати їх, робити висновки, а й говорити про можливі альтернативи розвитку молодіжного руху, про втрачені можливості, прорахунки, моменти, коли в молодіжну царину втручалася політика.

У цілому видання справляє враження серйозного й глибокого дослідження, корисного, до речі, не тільки історикам, а й правознавцям, державним управлінцям, всім, хто не байдужий до майбутнього України. Адже хто, як не наша молодь, є втіленням майбутнього нашої молоді держави?!

Володимир Коваль

●

«І БОЛИТЬ ВІД ЛЮБОВІ ФАНТОМНА МОЯ ПОЛОВИНА!»

Сергій Дзюба. У липні наших літ: Поезії. - Ніжин: Аспект-Поліграф, 2006. - 152 с.

* * *

*Ти давно не поїхала в місто своїх букв
І для мене народжуєш зорі, веселки та квіти,
Відчуваю Тебе, ніби магму підземних глибин,
Як полеглий вояк, на холодному полі зігрітий.*

*Це - неначе спіймати навпомацки скарб-горизонт:
Хай зав'язані очі - довірливо бігти за небом!
Можє, істина в жінці? Ми просто не знаємо код:
Доросли до вина, а потрібно було - і до Тебе.*

*Забери мене в мандри на справжнім своїм кораблі -
Ми весну іще знайдемо, ніби жадану дитину...
Ти давно у дорозі - на іншому боці землі,
І болить від любові фантомна моя половина!*

1.06.06.

Не можемо відмовити собі в задоволенні повністю навести цей новий вірш Сергія Дзюби - на мій погляд, така поезія гідна прикрасити будь-яку антологію світової лірики. Свого часу Сергій стрімко увірвався до літератури двома своїми збірками віршів «Колись я напишу останнього вірша» та «Сонце пахне снігом і яблуками», високо поцінованими фахівцями. Літературознавці почали писати про майстра вишуканої інтимної лірики та оригінальної філософської, інтелектуальної поезії. А оскільки обидві книжки Сергій присвятив дружині Тетяні, то деякі колеги одразу жартома «охрестили» його «чернігівським Петраркою».

Відтоді минуло майже десять років. За цей час С. Дзюба став автором, упорядником та перекладачем більше двадцяти книг. Всі вони присвячені дружині (дивовижна послідовність!). Сергій став дитячим письменником (автором доволі відомої казкової трилогії про Кракатунчика), відзначився неабиякою прихильністю до детективів та фантастики (чого варті хоча б «СКІФИ», упорядковані ним). Він перекладав із білоруської, упорядковував антології поезії та прози. Три його збірки витонченого гумору («Любов з тролейбусом», «Зима така маленька, мов японка» та «Кожній жінці хочеться на... Марс») у Чернігові цитують люди, навіть дуже далекі від красного письменства і української літератури зокрема...

Звісно, все це - чудово! Але немало шанувальників Сергія Дзюби відверто жалкували, що талановитий лірик все більше дистанціюється від такої поезії. Ще б пак! Наклади дитячих книжок Сергія сягнули 33 тисяч примірників. Мов гарячі пиріжки, розкуповуються його пародії. Де вже тут занурюватися у глибини поезії, яка за нинішніх реалій не має і найближчим часом не матиме попиту на книжковому ринку.

Проте Сергій вкотре здивував: несподівано «забувши» про всі свої комерційні проекти, він знову вразив нас віршами. Причому до нової книжки увійшло лише десять